

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Aqvæ Vitæ, De Fontibvs Salvatoris. hoc est, Doctrina
Evangelica De Meditatione mortis**

Kispenning, Henricus

Antverpiæ, 1583

Sententiae S. Scripturæ de Passione & Morte Iesu Christi D. N. Et
Paracleses ad easdem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46214)

Ephes. 1.

tam acerbam unigeniti filij passionē ferre poterat: quomodo sol adspicere nequibat? Nimirum tu Deus, diues in misericordia, propter nimiam Charitatem tuam, quod dilexisti nos, cum essemus mortui peccatis, conuulsificasti nos uolebas in Christo: cuius gratia saluati sumus. quod factus est omnibus obtemperantibus sibi, causa salutis aeternae. Et non est in alio aliquo salus,

Heb. 5.

Acto. 4.

Passionis Christi maximam esse potentiam: & ad id solum hominem pertinere.

CAP. LVJ.

Bernard. ser.
de Passione
Domini.

Heb. 1.

Philip. 1.

Patet quia haec Passio potentissima est ad exhibendam Priendam omnium genera peccatorum. Sed quis scit, quomodo data est mihi? Mihi data est, quia alteri dari non potuit. Nunquid angelo? Sed ille non eguit. Nunquid diabolo? Sed ille non resurgit. Denique non in similitudinem angelorum, sed in similitudinem hominum factus est, & habitu inuentus ut homo, exinanituit semetipsum formam serui accipiens. Filius erat: & factus est tanquam seruus. Non solum formam serui accepit, ut subiret: sed etiam mali serui, ut uapulareretur: & serui peccati, ut poenam solueret, cum culpam non haberet.

SENTENTIAE S. SCRIPTURAE DE
Passione & Morte Christi D.N.

SENTENTIA I. Esaiæ 53.

Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit: & nos reputauimus eum quasi leprosum, & percussum à Deo, & humiliatum. Ipse autè vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra; disciplina pacis nostrae super eum, & liuore eius tangebamus. Omnes nos quasi oues errauimus, & quisque

quisque in viam suam declinavit: & posuit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrum. Oblatus est, quia ipse voluit.

PARACLESIS.

Nullam admiserat culpam Christus D. N. ob quam supplicium mereretur. At voluit pro nobis pati: ut à nobis debitam poenam auerteret. Languores nostros, non suos, hoc est, peccata nostra ipse tulit: & dolores nostros, id est, supplicia, quae pro peccatis nostris merebamur, ipse portauit. Pro nobis infirmus fuit in cruce: & defuerunt omnino infirmorum solatia. Pro domo habuit caluaria montem, pro lecto duram crucem, pro cervicali coronam spineam, pro dapibus fel & acetum. Sedit in cruce, nec erat qui illi calicem aque frigida porrigeret. Atq. hos acerbissimos cruciatus, o homo, Christus sustinuit propter te, ut te attraheret ad se. Ideo caput habet inclinatum, ad te osculandum: brachia extensa ad amplexandum, manus perforatas ad largiendum, & totum denique corpus expositum ad te liberandum: ut sic eum figas in corde tuo, qui pro te fixus fuit in crucis patibulo. Ama amantem te. sequere cum crucis praesentem te. Denique dum terreris peccatorum multitudine, Mors Domini in mentem veniat. Extendit enim brachia sua in cruce, & expandit manus suas, paratus in amplexus peccatorum. Dic cum S. Augustinus: Inter brachia Saluatoris mei, & viuere volo, & mori cupio. Ibi securus decantabo: Exaltabo te Domine, quoniam suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me.

CAPVT
LVII.

1. Pet. 2.

August. lib.
Manual. cap.
23.

Psal. 19.

R 4

SENTEN-

Foderunt manus meas, & pedes meos; dinumerauerunt omnia ossa mea.

PARACLESIS.

CAPVT

LVIII.

Bernard. ser.
51. super
Cantica.

Esa. 53.

Gen. 4.

Psal. 21.

Ioan. 19.

Deut. 31.

Psal. 33.

Luc. 1.

ET reuera ubi tuta firmaque infirmis securitas & requies, nisi in vulneribus Saluatoris? Tanto illa securior habito, quanto ille potentior est ad saluandum. Eremit mundus, premit corpus, diabolus insidiat: non cado, fundatus enim sum supra firmam petram. Peccaui peccatum grande, turbatur conscientia: sed non perturbabitur: quoniam vulnere Domini recordabor. Nempe vulneratus est propter iniquitates nostras. Quid tam ad mortem, quod non Christi morte soluitur? Si ergo in mentem venerit tam potens tamque efficacax medicamentum: nulla iam possum malignitate terri. Et ideo liquet errasse eum, qui ait: Maior est iniquitas mea, quam ut veniam merear: nisi quod non erat de membris Christi, & non pertinebat ad eum de Christi merito, ut suum præsumeret, suum diceret, quod illius esset: tanquam verum capitis membrum. Ego vero confidenter dico: quod ex me mihi deest, usurpo mihi ex visceribus Domini: quoniam misericordia affluunt: nec desunt foramina, per qua effluant. Foderunt manus eius & pedes, latiusque lancea forauerunt: & per has rimas licet mihi sugere mel de petra, oleumque de saxo durissimo: id est, gustare & videre quoniam suavis est Dominus. Patent viscera misericordia Dei nostri: in quibus visitauit nos Oriens ex alto. Quid ni viscera per vulnera pateant? In quo enim clarius, quam in vulneribus tuis eluxisset, quod tu Dñe suavis es & mitis, & multa misericordia? Maiorem enim miserationem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro ad-

dicitur

illis morti & damnatis. Meum proinde Meritum
 Misericordiam Domini. Non plane sum meriti inops: quan-
 tu ille miserationum non fuerit. Quod si misericordia
 Domini multa: multus nihilominus ego in meritis sum.
 Quid enim si multorum sum mihi conscius delictorum?
 Nempe ubi abundavit delictum, superabundavit &
 gratia. Et si misericordia Domini ab aeterno usque in
 aeternum: ego quoque misericordias Domine in aeternum
 contabo. Nunquid iustitias meas? Domini memorabor
 iustitiae tuae solius: ipsa enim est & mea. Nempe factus
 est mihi tu iustitia a Deo. Nunquid mihi verendum, ne
 non una ambobus sufficiat? Non est palliū breue, quod
 secundum Prophetam non posse operire duos. Iustitia
 tua, iustitia in aeternum. Quid longius aeternitate? Et te
 pariter & me operiet largiter larga & aeterna iustitia.
 Et in me quidem operit multitudinem peccatorum: in
 te autem Domine, quid, nisi pietatis thesauros, diuitias
 bonitatis? Haec in foraminibus petra reposita mihi.

Thren. 3.

Rom. 5.
 Psal. 102. 88.
 Psal. 70.
 1. Cor. 1.
 Esa. 28.
 Psal. 118.

SENTENTIA III, Roman. 3.

Omnes peccauerunt, & egent gloria Dei: iustificati
 gratis per gratiam ipsius, per redemptionem quae
 est in Christo Iesu, quem proposuit Deus Propi-
 tiatorem per fidem in sanguine ipsius.

PARACLESIS.

Gratis nos iustificatos dicit Apostolus: hoc est, sine
 ullis operum meritis, per gratuitam Dei bonita-
 tem: per redemptionem, quae facta est per Iesum Chri-
 stum. Redemptionem autem eam intellige, quae proprie
 est captiui, per soluto pro capite eius pretio: Gen. 44.
 Magna autem constitit Christo hac nostra iusti-
 ficatio: nimirum pretio Sanguinis sui. Verum si pretio,
 quomodo ergo gratis? Haec tenus gratuita Dei bonitate:
 R 5 quia

CAP. LIX.
 Ada. Sab-
 bout. in
 Epist. ad
 Roman.

quia quamvis iustam pro peccatis Satisfactionem exegerit, gratis tamen Redemptorem & Satisfactorem ipse nobis misit. Atq. hoc est quod explicat in sequenti particula, **QVEM PROPOSUIT PROPITIATOREM**: quem sine ullis nostris meritis, gratuita sua bonitate proposuit Mediatorem, Reconciliatorem, Pacatorem, inter se & genus humanum, per fidem. Si velimus huius gratuiti doni participes esse, oportet adferre fidem: ac ut sciamus, qualem fidem, addit: **IN SANGVINE IPSIVS**. id est, quam credimus ipsum pro peccatis nostris expiandis effudisse sanguinem. Nec hoc solum: sed qua confidamus praeter ea, Deum patrem propter Sanguinem filii sui effusum, nobis quoq. fore propitium, quantumvis perditè habitum vixerimus: modo ex animo respiciamus ac patiamur. **Observa igitur Paulum hoc loco ter hac particula PER usum fuisse: Per gratiam ipsius, Per redemptionem, & Per fidem in sanguine ipsius. Ut intelligamus, cum iustificamur, tria maxime concurrere. Primum habet Gratia, qua est ex parte Dei: qui omnia sua gratuita bonitate agit. Deinde ex parte Iesu Christi, Iustitia redemptionis, proprius Sanguis effusus et oblati: tanquam pretium redemptionis humanae. Demum ex parte nostra Fides: qua donati à Deo, mouemur, inuenimus morti Iesu Christi. Perierant homines suo peccato, quorum miserie succurrit Christus, eò à Patre traditus: & se fidelibus communicat, ut in ipso inueniant omnia quae illis desunt. Gratis ergo misericordia Dei iustificamur. Intelligemus autem particulam GRATIS, non excludere Contritionem seu poenitentiam: sed meritum seu conditionem dignitatis ex parte nostri, & opus nostrum praecedens. Vtitur autem ea voce frequenter Apostolus, ut Iesu Christo tribuatur honos: scilicet, quòd ipse sit Propitiator & Mediator: quòd per ipsum & propter ipsum**

laud. Guil.
Ba.

Quos contingant nobis hæc admiranda beneficia, re-
 missio peccatorum, liberatio à peccato & morte, donatio
 vite æternæ. Et ut promissio vite æternæ sit nobis certa: Pfal. 144.
 eam à Christo pendere audiamus, quem certò sci-
 mus fidelem esse in promissis.

SENTENTIA IIII. Roman. 5.

Commendat charitatem suam Deus in nobis: quo-
 niam cùm adhuc peccatores essemus, Christus
 pro nobis mortuus est. Multò igitur magis nunc
 iustificati in sanguine ipsius, salui erimus ab ira
 per ipsum. Si enim cùm inimici essemus, recon-
 ciliati sumus Deo per mortem Filij eius: multò
 magis reconciliati salui erimus in vita ipsius.

PARACLESIS.

Profectò summam & indicibilem erga nos charita- CAP. LX.
 tem ostendit Pater noster cælestis: quòd pro nobis
 peccatoribus & inimicis, Filium suum, quem unicè di-
 lexit, atrocissime morti exposuit. Quòd si tam beneno-
 lum se nobis exposuit, cum odio fuissemus dignissimi:
 qualem se nobis præstabit sanguine filij sui reconciliatis
 & iustificatis? Et si sanguine filij semel mortui: quanto
 magis nunc vivèntis in sæcula seculorum salvi erimus ab
 ira? Et amici quippe facti iam sumus: & morte deinceps
 opus non est. Qui inimicis igitur ita pepercit, ut fi-
 lio suo unigenito non pepercerit: cùm amici facti sumus
 non tutabitur? quando deinceps iam opus non sit, ut Fi-
 lium suum pro nobis denuò tradat. Et si CHRISTVS pro
 temporis MORIVVS Deo nos reconciliauit, saluavit, iu-
 stificavit, immortales fecit, filios constituit, heredes at-
 que consortes: quid non velit & possit iam VIVVS? Si
 tantam vim MORS habuit: quantam VITA habere
 videnda est?

Chrysof. in
 cap. 5. Epist.
 ad Rom.
 Rom. 8.

SENTEN-

SENTENTIA V. Roman. 8.

Proprio filio suo non pepercit Deus, sed pro nobis omnibus tradidit illum: quo modo non etiam cum illo omnia nobis donauit?

PARACLESIS.

CAP. LXI.
Chrysof. in
cap. 8. ad
Rom.

Quo pacto nos deseret Deus, quorum gratia proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus illum tradidit? Cogita, queso, quanta sit bonitatis, neque proprio filio parcere, sed tradere: & pro omnibus tradere: etiam vilibus, etiam ingratis, quin & inimicis. Quomodo non simul cum illo nobis omnia donauit? Si Filium largitus est, idque non simpliciter, sed occisori tradidit: quid amplius de aliis dubitas, cum Dominum ipsum receperis? Quid de opibus dubitas, cum herum habeas? Nam qui quod maius est, inimicis adhuc existentibus dedit: quomodo quae minorae sunt, negaret amicis?

SENTENTIA VI. I. COR. I.

Christus factus est nobis sapientia à Deo, & iusticia & sanctificatio & redemptio: quemadmodum scriptum est: Qui gloriatur, in Dño gloriatur.

PARACLESIS.

CAPVT
LXII.
Bernard. ser.
22. super
Cantica.
Esa. 9.
Luc. 1.

Vide quadrifariam unctionem, vide affluentissimam atque inestimabilem suauitatem eius, quem vnxit Pater oleo letitiae pro consortibus suis. Sedebas o homo in tenebris & umbra mortis, per ignorantiam veritatis: sedebas vinctus catenis delictorum. Descendit ad te in carcerem IESVS CHRISTVS: non ut torqueret, sed ut erueret de potestate tenebrarum. Et primo qui-

quidem veritatis Doctor depulit umbram ignoran-
 tia sua, luce sapientia sua. Per iustitiam deinde qua
 ex fide est, soluit funes peccatorum, gratis iustificans
 peccatorem. Quo gemino beneficio implevit sermonem
 illius S. David: Dominus soluit compendios, Domi-
 nus illuminat cecos. Addidit quoque, sanctè inter
 peccatores vivere: & sic tradere formam vita, tanquam
 viam, qua redires ad patriam. Ad cumulum postremo
 pietatis tradidit in mortem animam suam: & de pro-
 prio latere protulit pretium satisfactionis, quo placavit
 Patrem: per quod illum planè ad se versiculum traxit:
 Apud Dominum misericordia, & copiosa apud eum
 redemptio. Prorsus copiosa: quia non gutta, sed vnda
 sanguinis largiter per quinque partes corporis emana-
 vit. Quid tibi debuit facere & non fecit? Illumina-
 vit cecum, soluit vinctum, reduxit erroneum, reconci-
 liavit reum. Quis non libenter post illum atque alacri-
 ter currat: qui & ab errore liberat, & errata dissimu-
 lat: qui deinde merita viuendo tradit, premia morien-
 do conquirat? Quam excusationem habet, qui in odore
 horum unguentorum non currit, nisi ad quem fortè
 odor minimè peruenit? Sed enim in omnem terram exi-
 it odor vite: quoniam misericordia Domini plena est
 terra, & miserationes eius super omnia opera eius.
 Passio tua Domine Iesu, vltimum refugium, singulare
 remedium: deficiente sapientia, iustitia non sufficiente,
 succumbentibus meritis, illa succurrit. Itaque cum de-
 fecerit virtus mea, non conturbor, non diffido: scio quid
 faciam. Calicem salutaris accipiam: & nomen Domi-
 ni inuocabo. Illumina oculos meos Domine, vt sciam
 quid acceptum sit coram te omni tempore: & sapiens
 sum. Delicta iuuentutis mea, & ignorantias meas ne
 memine-

Matt. 12.
 Rom. 3.

Psal. 145.

Esa. 53.
 Psal. 129.

Esa. 5.

Psal. 118. 244.

Psal. 115. 12.
 Sap. 9.

Psal. 24.

Psal. 138.
Rom. 8.

memineris: & iustus sum. Deduc me Domine in via tua: & sanctus sum. Verumtamen nisi interpellet sanguis tuus pro me: saluus non sum.

SENTENTIA VII. 2. Cor. 5.

Eum qui non nouerat peccatum, pro nobis peccatum fecit: vt nos efficeremur iustitia Dei in ipso.

PARACLESIS.

CAPVT

IXIII.

Chryf.
Hom. 11. in
Epist. 2. ad
Cor.
Deut. 21.
Gal. 3.
Phil. p. 2.

Theophyl.

Eum qui nesciuit peccatum, inquit, & existentem ipsammet iustitiam, peccatum fecit: hoc est, quasi peccatorem condemnari permisit, & quasi maledictum mori. Maledictus enim qui pender in ligno. Sic enim mori multo maius est: id quod & alibi insinuans Apostolus dicit: Obediens factus est vsque ad mortem, mortem autem crucis. Non enim hoc solum penam habebat: sed & confusionem. Cogita igitur, quanta tibi concessit; nam magnum est etiam peccatorem existentem pro quopiam mori: quando autem iustus hoc patitur, & pro peccatoribus moritur, & non moritur solum, sed & quasi maledictus moritur, & non quasi maledictus solum, sed & multa nobis bona largitur, qua nunquam expectauissemus: qua mens ista commendare poterit? Cur istud huc factum? vt nos iustificemur, non ex operibus & lege, verum ex gratia Dei. Hec enim est Dei iustitia, cum quis gratia iustificatus fuerit, vt nullus in eo neuis nullaue macula inueniatur. Propterea enim neque dixit, vt efficiamur iusti: sed, Iustitia Dei excellentiam gratia demonstrans.

S E N E T M.

SENTENTIA VIII. Galat. 2.

Quod nunc uiuo in carne: in fide uiuo filij Dei, qui dilexit me, & tradidit semetipsum pro me.

PARACLESIS.

Quod ad veteris vita rationem ac legem attinet, CAPUT
 dignus eram, inquit, extremo supplicio: ac iam LXI III.
 perieram. Nos autem cum essemus obnoxij sententia Chrysof. in
 damnationis, Christus liberauit: omnes enim eramus Epist. ad
 mortui, si non experientia, certe iudicio: iam iamq. pla- Galat.
 gas expectantes liberauit. Cum igitur & Lex accusas-
 set, & Deus condemnasset: Christus interueniens ac
 semet exponens morti, nos omnes eripuit à morte. Itaque
 quod nunc uiuo in carne, in fide uiuo filij Dei: hoc est, per
 fidem quam habeo in ipsum, uiuo. Nam ni id fuisset: ni-
 hil obstabat, quo minus interirent uniuersi: quod & ac-
 cidit in diluuiio. Sed Christi aduentus inhibens iram Dei, Genes. 7.
 fecit ut per fidem uiueremus: per fidem nimirum filij
 Dei, qui, inquit, dilexit me, deditque semetipsum pro
 me. Quid facis o Paule, dum communia propriè tibi
 uendocas: quæq; pro toto terrarum orbe facta sunt, tibi
 facis peculiaria? Non enim dixisti, Qui dilexit nos: sed
 qui dilexit me. At Euangelista dicit. Sic Deus dilexit Ioan. 1.
 mundum, ut filium suum unigenitum daret: ut omnis
 qui credit in eum, non pereat, sed habeat uitam aternam.
 Sed declarat, par esse, ut quisque nostrum non minus
 gratius agat Christo: quàm si ob ipsum solum aduenis-
 set. Neque enim recusaturus erat uel ob unum tantam
 exhibere dispensationem: adeo singulum quenque homi-
 nem pari charitatis modo diligit, quo diligit orbem uni-
 uersum.

SENTEN-

SENTENTIA IX. Ephes. 1. Colofs. 1.

In quo habemus redemptionem per sanguinē eius, remissionem peccatorum, secundū diuitias gratiæ eius, quæ superabundauit in nobis.

PARACLESIS.

CAP. LXV. **Q**uid pretiosus offerri Deo potuit, pro condonandis hominum peccatis, quàm sanguis vngentis Filij Dei? Aut quid efficacius abluere valuisset vlcera peccatorum nostrorum, quàm eximius liquor iste, qui tam vbertim fluxit ex Christi corde? In eo Thesaurus inestimabilis diuine gratiæ latuit: quam non auarè, sed largiter nobis impartire voluit. Sanguis ergo Christi Thesaurus abundè sufficiens: & prorsus inexhaustibilis. Cum enim pro mille millibus hominum peccatis satisfecerit: adhuc equè vbertim sufficit pro aliis innumeris. Igitur agnosce inuis te viribus nullam salutis spem habere posse, sed ex meritis Iesu Christi: cuius opem si implores, veniam hand dubie consequeris. Quod alius Apostolus corroborat ex Ioële propheta dicente: Omnes qui inuocauerit nomen Domini, saluus erit. Et addit: Non est distinctio Iudæi & Graci: nam idem Dominus omnium, diues in omnes qui inuocant illum.

Rom. 10.
Eocl. 2.

SENTENTIA X. Colofs. 1.

Cum gaudio gratias agimus Deo patri, qui dignos nos fecit in partem sortis sanctorum in lumine: qui eripuit nos de potestate tenebrarum, & transtulit in regnum filij dilectionis suæ: in quo habemus redemptionem & remissionem peccatorum.

PARA

PARACLESIS.

CAPVT

LXVI.

Ambros. in
Epist. ad
Colof.

Liberati de conditione tenebrarum, hoc est, eruti de inferno, in quo tenebamur a diabolo, tam ex proprio, quam ex Ade delicto, qui est pater omnium peccantium: translati sumus per fidem in Regnum caeleste filij Dei. Ut ostenderet nobis Deus, quo amore diligit nos: quando attollens nos de imo tartari, induxit in caelos cum vero filio suo. Iam enim omnes credentes qui fixa mente deuoti sunt, exentes de seculo, duce dextera Patris angelo, inducuntur in calum: quod ante denictam mortem concessum non erat.

SENTENTIA XI. Colofs. 2.

Et vos cum mortui essetis in delictis, conuiuificauit cum illo, donans nobis omnia delicta, delens quod aduersum nos erat chirographum decreti, quod erat contrarium nobis: et ipsum tulit de medio, affigens illud cruci.

PARACLESIS.

CAPVT

LXVII.

Agust. lib. 13.
de Trinit.
cap. 12.

Ramus venudati sub peccato: habebatque diabolus aduersus nos chirographum, maledictione diuinae Legis transgressoribus debitam, & sententiam aduersus primum hominem iustissime prolatam: in quo genus humanum vniuersaliter damnatum fuit: quia nemo mundus a sorde. Hoc chirographum, quod erat contrarium nobis, Christus sustulit de medio, affigens illud cruci. Morte sua quippe uno verissimo sacrificio pro nobis oblato, quicquid culparum erat, vnde nos principatus & potestates ad luenda supplicia iure detinebant, purgavit, aboleuit, extinxit. Hinc ad Ephesios idem Apostolus ait: Gratificauit nos in dilecto filio suo: in quo habemus redemptionem per sanguinem eius, remissionem peccatorum, secundum dimitas gratia eius, quae superabundauit in nobis.

Idem lib. 4.
cap. 13.

Ephes. 1.

S

CONSO-